

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Losonezi-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésny-, nyiltér- és felzárólapok.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitser terfogata . . . . . 5 kr.
Bétyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Gömörmege alszik.

Örömpesve olvastam több fővárosi lap hátsólapján az elmúlt héten egy rövidke tudósítást. A címe vonzott, tartalma fölemelt. „Tompá Mihály emléke.“ Hol s kik hevülnek a nagynevű költőért? Szemeim lázasan futották át a sorokat. Minden egyes szó üdítő harmatesepp gyanánt szállott lelkemre.

Azt tudatták, arról győztek meg a röpke szavak, hogy mégis vannak emberek, a kik a mai önző, materialis világban nemesak gyönyörködni tudnak a mély érzelni költő szárnyaló dalában, hanem fáradoznak és áldoznak is, hogy emlék hirdesse a költő nevét a helyen, a hol szívhez simuló, mélabus költeményekre ajzotta fel lantjának lágyan zengő húrjait. A feketehegyi — Schwarzenberg — fürdő fenkölt gondolkozásu közönsége, megemlékezve a természet dalnokáról, a ki ott az illatos fenyvesek titokzatos árnyai közt oly gyakran keresett fájdalmas testének pihenést, elborult kedélyének felvidulást, az ő emlékére július 21-én élvezetes estélyt rendezett. — Hirneves emberek járultak a szív és ész, a szellem és lélek füstölő oltárához, hogy lehánva lelkökről a nagy világ kétségbeesett érdeklőre házában összetépett rongyokat, leborulva tiszteljék a halhatatlant, a kinek isteni fény ragyogott a homlokán. — A kik ezt tevék, kétségkívül tudatával bírnak annak, hogy míg Tompában egyrészt az emberi csodásan csillogó, nagyralívott tehetségnek hozták meg a hődotlatot, addig másrészt lángoló hazafiságuknak tetek eleget, mert Tompa az általános emberi érzelmek mellett, különösebben a népies nemzeti eszmének, volt hivatott dalnoka.

És valóban az áldozók között ott látjuk a népet hön szerető, annak nyelvvel, szokásaival és észjárásával bámulatosan ismerős természettudóst,

Herman Ottót; ott látjuk a magyar Thália, a magyar nemzeti eszme papjait, a nemzeti színház jeles tagjainak személyében; látunk ott tanárokat, a kik a hazafias eszmék s azok bajnokai, s költői iránti tüzserelmet csepegtetik a fogékony ifjúi keblekbe, — s mindezeket látva, hinnünk kell, hogy a kik tollal, szóval és tettel ébresztgetik a nemzetet, akkor — a mikor hazánkfiat is megfogják nyerni a Tompa-szobor ügyének. Mert náluk a költőre való ezen visszaemlékezés nem muló fellebbadás. Az estély tiszta jövedelme (100 frt) — mint a tudósító írja — maradandó Tompa-emlék felállítására fordítatik, mely célra már eddig több mint 700 frt gyűlt egybe.

Szép kezdet, fenkölt lelkü nagy férfiak, magasztos cél!

Lehetetlen, hogy ezeket olvasva a megyénkben megindult hason irányu és czélu mozgalomra ne gondoljunk. Helyen valónak találok ezzel kapcsolatban ujjlag a felvetett, szép eszme felé irányítani a közfigyelmet. De mit mondok — közfigyelem, hisz még eddig reá sem hederített, hisz még eddig sem ért rá, hogy a Tompászoborral foglalkozzék. Lám a zordon Kárpátok alatt nem oly ridegek az emberek, ott tudnak hevülni, ott tudnak áldozni a költőért, a ki csak üdülést keresni ment oda egyszer, valamikor; — de itt, a hol anyyi tárgy beszél lelkünkhez a közöttünk élt és munkálkodott költőről, itt mély lethargia, megdöbentő hallgatagság uralkodik. Gömörmege alszik. — Vajjon sikerül-e felébredteni, — nem tudom, eddig még minden igyekezet haszontalanak bizonyult. Mozgatjuk az alvót, s nem bírunk vele; a kik pedig bírálnak — őket is kérjük — mit sem cselekesznek. Ugyan miért? Kutatjuk a feleletet s nem találunk egyet sem kielégítőnek. Én már felállítottam egy alternatívát, de az abból

levonható következtetésektől megborzadtam. — Leírom mégis.

Vagy a mozgalom indítóit, az eszme felvetőit kicsinyeli, vagy Tompát érzében megörökíteni nem tartja méltónak a megye. Tertium non datur. Idő s más egyéb nem jöhet tekintetbe, sőt a körülmény határozottan sürget. — Levonjam az alternatívából a consequentiát? De hiszen azt kiki megteheti és ha még akkor is habozni, vesztegelni fog lelkében, ugy keserü megadással kell kiáltanunk a lelkesedő ifjaknak: hagyjatok fel a reménytelen küzdelemmel, a hazafias szív önfeláldozó nemességének, az ész és lélek fonségének itt nincs igaz elismerője!!

De nem, ez nem lehet! Én látom az eszmét, a mint az első martyr reményteljes szavaival diadalmasan kiáltja oda az önző rideg sziveknek: mind hiába, mind hasztalan, ti engem meg nem ölhetek!!

Meghallja-e az alvó ezen szavakat?

Már egyszer megtette valaki, most ismételve megyénk szeretett alispánjához fordulok: hallassa szavát, a mely, mint az ítélet harsonája, fel fogja ébreszteni álmából a megyét. Egy szót kérek csak, ha nem buzditás, — legalább felvilágosításul az iránt: miért mellőzik a Tompászobor eszméjét ily mély hallgatással? △

A Rimaszombatban felállítandó női ipartanműhely előrajza:

Korunk tisztában van az iránt, hogy a nőket rendszeres képesítésben szükség részesíteni; főleg azokat, kik önmagukra lévén utalva, hogy így maguk nem ritkán családjuk fentartását eszközölhessék.

Sokféle pálya nyílt ugyan meg idáig a nők előtt, de leggyakoribb eset az, hogy anyyi nő kizárólag a kézi munkával keresi meg mindennapi kenyerét.

E tér már annyira el van foglalva, hogy a kereset

vonja, s ez milyen elegáns, s most egész tuczatunkint így dívat.

Vagy mikor gróf Halaványi lováról leesett s egy szép napon a Hangliba botra támaszkodva sántitva jelent meg, másnapra valamennyi flořdandy megsántul s a kioszkba sántán biczeg.

Hanem azért örök mosoly az ajakán, szereti ugy egy kiesit tütyörészésre esucoritani, mintha könnyen fumigálna a világot. A kioszkba lépve, fejét egy kissé felveti s csak ugy szempillái alól vet egy-egy tekintetet maga körül. Egy kezfogás itt, ott egy üdvözet, mig egy ismerős család előtt el nem halad: „áh, nágsád is itt?“ ez szép; „hogy vannak?“ röviden pár szót, szinte vágyat ébreszt bennük, hogy marasztalják, ő azonban tovább lépdel s egy oszlopnál megáll, most komoly öntudatos tekintettel szejjel néz, egy fád mozdulattal lassan meg másfelé fordul, egyet ásít, keztyűjét szájához emeli, majd ugy messziről pár ösmerőst üdvözöl, a pajtásoknak a negyedik asztalhoz is odaszól, mintha köztök senki nem volna, ez őt nem zsenirozza: „szerrrvusz, hogy ment, nyertel a totálisateurón?“ egy másíknak meg: „este a kaszinóban ugy-e?“ „Szerrrvusz.“ Végre szeme egy irányba merül, mosolya figyelmessé válik, bokáját összehuzza, most egy lassu főhajással kalapját megemeli, aztán lép a parkányról s a „kiválasztottak“-hoz siet.

Ah és itt egészen más. Széket von mindjárt s mosolyra s nevetésre kész; „igen?“ bármire s „bahaha“ mindenre. Cseveg, csiripol, hajlong ide, oda, tud szólni mindenről, a mi leányt, mamát csak érdekel. A Haugli még csak a flór, csak az első virágzása az aranyos ifjúságnak. Itt verdesi le himporát a virág és pillangó.

Mert a kioszk csak börze, a partiek börzéje; itt csak az agiotage folyik.

A coup? . . .

De előbb hausse. hausse!

Igen, a dandy-mama itt tulajdonkép nem is keresi a partiet a leánya számára (bár végre itt is akadhat), itt csak az agiotaget csinálja. A dandyflor a galopinje; kitünő galopin! Ugy tudja világgá bocsátani, hogy ilyen-olyan nagszerű leány és finom ház. „Tegnap is velük voltam a Kuglernél“ . . . és beszél, beszél — hogy az ember szinte elfelejt, hogy hiszen ő tulajdonképen csak feszít; beszél, hogy lássék ő mennyire en vogue van, az aranyos fiu.

Hausse, hausse!

Oh, a mama tudja, hogy ő miy kitünő galopin, hogy veri fel az agiot. Az egész suite, dandyseregnek, mind ez a hivatása, létjoga.

T Á R C Z A.

Testvérem sirjánál.

— C. Valérius Catullus. —

Oly sok nemzeteken és vizen általutazván
Itt hozom édes öcsém! bútéli áldozatom.
Gyászos ajándék ez, mit nyujtok néked utólszor,
Ah! de hiába nyögök, néma te drága porod.
Végre megadt nekem a sors, hogy azt nekem im idehozzam,
Hej! de szegény testvér! ez nekem oly keserü.
Oh de fogadd mégis, — az ősi szokása szüleknek,
Hogy repedő szívvel áldozatot tegyenek.
Vedd e könnyeket is, melyek sírodra peregnék,
Istenek őrizzék végtelen álmaidat.

Szabó József.

A dandy.*)

(Az „E. L.“-ból.)

A dandy terem.

Először kibukkan egy fess nyakkendő. Még ott az iskola padjai közt érik meg ennek a színe. Aztán a monokli, manchettagomb, meg a krágli, meg a keztyü, meg a zsebkendő monogramja árulja el, hogy van benne race. A nyakkendővel a többieknek imponál, a manchette és kráglival a szellemet, a keztyüvel a gavallérságot, a monoklival a szellemet, és a zsebkendő — ő ez talány volna, ha nem volnának a világon kis leányok, akik épen stikkelni tanulnak s akiknek egy szép monogrammu igen vonzó tárgy a megbeszélgetésre s talán az ujjak érintésére. A füles! — de higyjék el, pusztán vele született ösztöne, jó érzeke viszi rá!

És hogy szeret a serdülő dandy a váci-utca törzseibe simulni: hogy kerüli a „snassz“-t, nehogy vele konfundálják; s ha karjába fűzheti magát egy igazi „firma“-nak, akkor nő, delibb, sugárabb lesz a bizonyos mágnásos „err“-ek bátrabban trilláznak, hogy hallják, hogy „kérlek!“ és nem „kérem,“ hogy „szerrrvusz,“ mig a suaszak csak balkan „janapapa!“

A váci-utczán a palánta csak kikel, a Hangliban aztán

elültetik, s ültetni aztán már a mamák ültetik . . . söt néha el . . . is ültetik . . . úgy igazában.

Oh mamák, igen, ti vagytok a dandypalánták szeretreméltó kertészei — de nem a ti mamáitok fiuk, dehogy, hanem a lányok mamái. Hogy ismerik ők a ti természeteket! hogy tudják, hogy ti még nem a lányban gyönyörködtek, hanem önmagatokban, hogy ti csak hódítani akartok s nem meghódítani, és hagynak beveteket saját énekekkel eltelni s büszkévé tesznek reá, hogy bennük leld meg legőszintébb bámulóidat.

Pedig mikor te azon töröd fejedet, hogy észrevétlenül miképen huzzad magasabbra sima pepitádat, hogy csodálatos színü harisnyád effektusa teljesebb legyen, azalatt a mama nem téged vizsgál, hanem modorodat, — neki nincs másra szüksége.

Igen, mert a mamák így okoskodnak: Ti még nem vagytok partiek; rátok számítani nagy bizonytalan számítás. Hanem „entourage“ kell, „suite“ kell, azért hogy a kik partiek, hogy azok lássák, mily kapos a lány. Ti vagytok a verebek, hogy meglássák még a kappanok is, hogy itt jó falat van. Ti csiripoltok, ti ugráltok a falat körül, s rajtatok meg kell látszani, hogy a falat finom. Tehát nem nektek kell finomnak lenni, hanem rajtatok kell meglátszani, hogy a falat az. Tehát ne feledjétek sohse, a földolog a modor.

Igen a modor.

Nézzétek meg őt, mikor az utczán lassu eleganciaifal végig lépdel, nyakát kissé előre hajtva, a racet jelzi, könyökét három ujjnyira a derekától tartva, ez mozdulatainak valami keces méltóságot ad, feje szoborszerűen immobil, egy bizonyos lanyha mosoly játszik orczáin, a „pöbli“-re nem gondolva halad tova, enyhén pálcájára támaszkodva, az egész alak azt mondja: „ah, már-már teher ez a rózsás élet!“

Igy sétál ő esodálatot keltve maga iránt. Igen, az az öntudat esodálatos. Tudja, hogy ő elegáns, ne hidd, hogy valaha az ellen vét. Tudja a keztyűt mikor illik zsebben, mikor kézen, mikor kézben hordani, az ingzomb, nyakkendő föltétlen rigoureux, pálcáját nem véletlenül fogja így vagy úgy. A legbámulatosabb a cipő, mert az avatott erről ismeri fel, hogy jó „firma“-e ő? A dandy-emberismeret a cipőről következtet.

Minden szubtilitásra mily műgonddal ügyelt. Az elegancia egész tudomány! S minő találmányok. A járás, a mozgás, minden kifogástalan. Meglesi herczeg ifjabb X-et, a Gézát, hogy esipejét egy kissé jobbra-balra hánnya s az egyik lapoczkáját minden lépésnél egy cseppet ferdére

*) Mutatvány a „Dandy“ czímü, a napokban megjelent szellemes műből, mely E. erjesen Révai kereskedésében kapható. Ára 60 kr.

többnyire nines arányban a munka értékével. Új iparágakat kell tehát a kézimunka körébe vonni.

Es valamint, hogy e tér üresen áll, birt arra, hogy Rimaszomban f. évi szeptember 1-én miniszteri engedéllyel egy női ipar tanműhelyt nyitok, mely a következő tanfolyamokból álland:

I. tanfolyam: népiskolai munkaosztály, 10 havi időtartammal.

II. tanfolyam: szabászati osztály, 10 havi időtartammal.

III. tanfolyam: gépkötési osztály, 8 havi időtartammal.

IV. tanfolyam: himzési osztály, 6 havi időtartammal.

I. Népiskolai munkaosztály. Hetenként 12 óra. Ebbe felvételtnek 7—14 éves leányok, akár részesültek munkatanításban, akár nem, ehhez képest osztatnak be egyes csoportokba, melyek a kézimunka tanításra nézve a népiskola 4., illetőleg 5. osztályának felelnek meg. A tananyag is ekkép az országos tanterv szerint lesz beosztandó. Ugyanis:

Az 1. népiskolai osztályban: kötés.

A 2. népiskolai osztályban: lyukaesos és sima horgolás.

A 3. népiskolai osztályban: csipkekötés, fejr horgolás.

A 4. népiskolai osztályban: jegyzés (merkelés).

Az 5. népiskolai osztályban: szines kötés és horgolás, hálózas, burkolás, kézi varrás alapja, kézi műkötés.

A tíz hónapig tartó tanítás díja: 20 forint.

II. Szabászati osztály. Hetenként 24 óra. Ide csak azon 15 évet betöltött leányok vétetnek fel, kik a kézimunka elemeiben, illetőleg a kézi varrásban jártasak.

Tárgyai:

1. Fejérvarrás.

2. Fejérvarrás szabása és varrása.

3. Felső ruha szabása és varrása.

4. Gépvarrás.

5. Gépszerkezet isme.

6. Rajzolás.

A tíz hónapig tartó tanítás díja: 25 ft.

III. Gépkötési osztály. Hetenként 12 óra. Ez osztályba szintén oly koruk vétetnek föl, kik a 15 évet már betöltötték és a kézikötésben, valamint az ezen osztályban előforduló munkanemekre nézve előképzettséggel bírnak.

Tárgyai:

1. Keret-munka.

2. Fület-munka.

3. A kötőgép szerkezetének ismertetése.

4. Gépkötés.

5. Csomózás.

A 8 hónapig tartó tanítás díja: 30 ft.

VI. Himzési osztály. Hetenként 24 óra. Fölvétetnek ide 10 éven felüliek és azok, kik a kézi varrásban némi jártassággal bírnak.

Tárgyai:

1. Kézi himzés.

2. Keret himzés.

3. Tüll- és zsinórmunka.

4. Posztó és vegyesmunkák.

Az 5 hónapig tartó tanítás díja: 10 ft.

Kívánatra ez osztályban csipkevarrás is tanítható 5 ft díj mellett.

Jegyzet: a II. III. IV. osztályok munkakörének megfelelő anyagisme mindenütt tárgyalatni fog.

Általános tudnivalók.

1. A tanfolyam bármelyikébe — az illető osztályba lépés főlebb megjelölt föltétele mellett a beiratás a jövő augusztus hó végeig tart lakásomon: eseregyesényi-utca a felsőbb leány iskola emeleti udvari helyiségében.

2. A tanfolyamokban résztvevők munkaeszközökkel és anyaggal magukat látják el, munkájukat saját javukra értékesítik.

Egyszerre pár hét furdözésre a mama s leány elmegyén, csak úgy . . . itt nagyon meleg van . . . az Annabálon számítunk magára . . . !

„Hogyne, Nelli, az első négyest le is foglalom.“

„Jó, a magadé.“ „A másodikat meg énnekem!“ „A harmadikat.“ „Lassabban, lassabban“ — szól közbe a mama, s leányához ság — hátha másnak is kell hagyni.

Hausse, hausse!

Mert az a más, a ki már furdözni járhat, az már partie számba is jöhet; meg aztán ki tudja: azok a kirándulások . . . az arnyas fák, a mama tán lassan tipeg . . . .

ők meg előre sietnek! Mikor bucsuzik: „Holnap, ugy-e, elkísér a délutáni partiera, a milyen udvari ember, számíthatunk reá, nemde? És másnap tán valami komisszió. A mama ügyel, hogy mindez ne legyen lekötélő stb., de hát . . . !

Az Annabál közeleg, a kioszkban még mindig: hausse!

Eljő a dandy-sereg, udvarol s csapong, a mit nem tud ugy senki más, s lassan kezdik leszoritani azt a „mást.“ Mit? ez az „uborkagavallér?“

Hausse, hausse!

Eljő a második négyes, ez azé a „más“-é, érzi, hogy a dandyk mellett tisztára ügyetlen, meg kell mutatnia, hogy ő is tud udvarolni. — „Ah, hát maga hol velt?“ kéri a mama, a gavallér elpirul s most a sértett önértet viszi rá, hogy udvaroljon, a hogy tud.

A négyesnek vége, még egy esárdás (falun ezt megteszik), a dandyk ismét elkapják a leányt, még kordont is huznak, aki nem „race“ azt kiszoritják, az utolsó táncos viszi a leányt a souperhez . . . . „Hol az udvarló? a föld alá sülyedt?“ s a monokliba nevetnek.

Hausse, hausse!

Az udvarló nem sülyedt el a föld alá, a mama karjába füzte magát. „Ide, ide“ s a dandyesapat telelepszik, meg egy pár ismerős leány, mama. A mama bemutogatja emberét, kinek hogyan, az asszonyoknak köztük értett hangsúlyozással, a leányok is megértik, a dandyknak bizonyos követelő hangon s mikor ezek csiripolásukkal kacagásukkal, boldomságaikkal ki akarják nézni az „uborkagavallért“, a mama gondoskodik róla, hogy „hátrább most az agarakkal, kedves uracskaim! . . .“

— Mi ez?

— Vagy ugy!

— Hm!

— Aha!

Baisse!

Igy virágozik el a dandyflor!

3. Valamely osztályba belépés egész időtartamra kötelező.

4. A tandíjak első fele beiratáskor, másik fele pedig a tanfolyam közepéjéig fizetendő.

5. A tanfolyamok vizsgálatát fejeztetnek be.

6. A tanfolyamot végzett munkaképes egyének a körülményekhez képest mint szakmukáknak alkalmazhatók.

Midőn e női ipartanműhely megnyitására szerencsés

vagyok a t. közönséget tisztelttel értesíteni, annak ügyét,

mint a társadalom egyik legfontosabbikát a mélyen tisztelt

hatóságok, egyházak, egyesületek, és főleg a házi ipar érde-

kének előmozdításában buzgó hölgyek kegyes pártfogásába

ajánlom.

Rimaszombat, 1887. évi július hóban.

Fáisztli Irén, okleveles ipartanítónő.

Meghívó.

A miskolezi kereskedelmi és iparkamara f. évi augusztus hó 8-án, d. u. 3 órakor a saját helyiségében közös ülést tart, melyre a kamarai tagokat tisztelttel meghívom. Miskolez, 1887. július 28.

Radvány István, elnök.

Napirend:

I. Elnöki előterjesztések.

II. Az 1879-ben alakult kamara működéséről szóló jelentés.

III. Az ujonnan alakult kamara szervezkedése.

IV. Nyustya község kérvénye orsz. vásártartási jog engedélyezése iránt.

V. A kamara 1886. évi zárszámadása.

VI. Miskolez város elsőfoku iparhatóságának megkeresése, idegen iparosoknak hetivásár napokon való árulása tárgyában.

VII. A soproni társkamara megkeresése a kereskedelmi utazók mint megbízottak, ügykörének megszorítása tárgyában.

VIII. Indítványok.

Meghívó.

A felvidéki magyar közművelődési egyesület 1887. évi augusztus hó 26-án délelőtt 10 órakor Besztercebányán tartandó V-ik rendes közgyűlésére az egyesület összes t. ez. tagjai tisztelttel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó beszéd.

2. Az igazgató választmány évi jelentése.

3. 1886. évi zárszámadás.

4. 1888. évi költségvetési előirányzat.

5. A Zólyomvármegyei és selmecbányai választmányok szervezeti szabályai.

6. Az igazgató választmány javaslatai.

7. Tagok indítványai.

8. Az igazgató választmány kiegészítése.

9. A jövő évi közgyűlés helyének meghatározása és a jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kiküldése.

Megjegyzés. Az ülést megelőző napon augusztus hó 25-én délutáni 5 órakor Besztercebányán igazgató választmányi ülés fog tartatni.

Vendégek szívesen láttatnak.

A vasuti társaságok által a személyvonatokhoz engedélyezett II. és III. osztályú kedvezményes menetiről igazolványok az egyesület titkársága által Nyitráról küldetnek szét és így azokért a jelentkezés levelező lapon oda intézendő.

Miután Besztercebánya sz. k. város és Zólyomvármegye hazafias közönsége az oda utazóknak magánosoknál való elszállásolásáról és szórakoztatásáról gondoskodni óhajtat, így a közgyűlésre utazni szándékozók kéretnek, hogy szándékukat az irány megjelölésével a titkárságnál (Nyitra) augusztus hó 20-ig szintén bejelenteni sziveskedjenek.

A Zólyomvármegyei és Besztercebánya sz. kir. város által alakított rendező bizottság elnöke Csipkay Károly alispán, alelnöke Herritz Rezső, jegyzője dr. Keleti Vince, penztárosa Dobrovics László.

A résztvevők kéretnek ugy utazni, hogy az éjszakra jövők augusztus hó 25-én déli 1 óra 21 perczkor érkező vonattal, a délről jövők az nap este 9 óra 54 perczkor érkező vonattal jöjjenek be Besztercebányára, ugy Zólyomban, mint Besztercebányán a vendégek fogadtatva lesznek.

Az érkezési napon este a társaskuglizó helyiségében ismerkedési estély lesz.

Augusztus hó 26-án d. e. 10 órakor a megyeház nagytermében tartatik meg a közgyűlés, mely után a takarékpénztári palota nagytermében diszebed lesz. Ebéd után kirándulások koesin a Garam-völgy egyik legregényesebb pontján fekvő zólyom-lipesei várba, hol a „Gizella“ munkás árva ház van elhelyezve, a modern technika minden vívmányával felszerelt és festői völgyben fekvő hermándi (hermaneci) híres papirgyárba, a szlácsi gyógyfürdőbe, ugyan- csak vasuton ki lehet másnap rándulni Zólyom-Brezóra a m. kir. kinestár vasgyárának megtekintésére.

A koesin teendő kirándulásokhoz fogatokról a rendező bizottság gondoskodik.

Augusztus hó 26-án este Besztercebányán összejövetel a társaskuglizó helyiségében és táncmulatság.

A közgyűlés érdekét növeli, hogy a közgyűlés helye Besztercebánya sz. kir. város a felvidék egyik legesinosabb és legtisztább városa és festői vidékkel bir, mely minden oldalról könnyű szerrel megközelíthető.

Hazafias üdvözléttel

Nyitrán, 1887. évi július hó 24-én.

Rudnay Béla, titkár. Szalavszky Gyula, alelnök.

Tanügy.

Iskolai értesítés. A rimaszombati egyesült prot. főgymnasiumban az 1887/8-ik tanév szeptember 1-én kezdődik. A felvételi vizsgák s a beiratások az első 4 napon történnek, 5-én d. e. 8 órakor a tanítás veszi kezdetét. A javító és pótvizsgák előzőleg aug. 28—30. napján fognak megtartatni. Figyelmeztetnek egyrésztől azok, kik 2 tantárgyból kaptak elégtelen osztályzatot, miszerint a javító vizsgát ez idő szerint csak mélt. s főtisztelendő Kun Bertalan tiszáninueni ev. ref. püspök urnak engedélye mellett

tehetik le. — az e tárgy kérvények az igazgatóság útján terjeszthetők fel; — másrésztől azok, kik a javító vizsgának sikeres letévese alapján érettségi vizsga letételére jogosítvák, vagy különben is annak letévesére utasítva vannak, — miszerint iskolánk növendekai ez évben Miskolezon az ev. ref. főgymnasiumban vizsgázhatnak, holott az írásbeli szep. 1—5, — a szóbeli pedig 6. 7-én fog megejteni: jelentkezzenek ideje korán az illetékes tanoda igazgatóságánál. — Ugy a tandíj mint a tápdíj illető kérvények a ms s nagyt. igazgatóválasztmányhoz intézve legkésőbb aug. 20-ig az iskola igazgatójához adandók be. A felvétel s beiratások a tanoda hivatalos helyiségeiben az első négy napon d. e. 8—12-ig — d. u. 2—6 óráig fognak eszközöltetni, — azontul d. e. 8—11, — d. u. 3—4 óráig. Ugyan ezen alkalommal felkéretnek a helybeli szülék és gyámok, miszerint az 1-ső osztályba jövő gyermekeiket, vagy gyermekeikért esérébe jövöket már a beírás 1-ső napján sziveskedjenek beiratni. — mert a beálló tanévben a törvényes számú 60 tanulóval az igazgatóság többet fel nem vehet, — elkésés esetén 1—2-nek felvételeért az igazgatóválasztmányhoz kelleud folyamodni. — Az igazgatóság.

Élelmezési értesítés. A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium tápintézete részére a beálló tanévre szükséges kenyér, liszt, hus, zsír, stb. élelmi szerekről jó előre gondoskodni óhajtván, felkéretnek azok, kik nevezett tápszereket ezen intézetnek jó minőségben és jutányos áron szolgáltatni akarnak, hogy f. é. augusztus hó 27-ik napján szombaton délután 3 órakor az ügy megbeszélésére vagy kész ajánlataikkal illetve árlejtésre a főgymnasium tanács-termeiben megjelenni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1887. augusztus 13.

Az igazgatóság.

Iskolai értesítés. A sajó-gömöri polgári iskolánál a jövő 1887/88. tanév szep. 1-én a IV. osztály megnyitattik. A beiratások szep. 1-én kezdődnek.

Az első osztályba fölvétetik oly tanuló: a) a ki legalább 9 ik évet betöltötte; b) a kinek az elemi iskola negyedik osztályában tartott tantárgyakban elegendő jártassága van s ezt fölvételi vizsgálat útján igazolja. A fölvételi vizsga díjmentes.

Tandíj egész évre 6 ft. A szorgalmas és szegény tanulóknak — az igazgatósághez intézett kérvény folytán — a tandíj egészben vagy részben elengedtetik.

A polgári iskola 4-ik osztályából mehet a tanuló: a) tanító képezdebe; b) közép ipariskolába; c) az országos mintarajztanodába; d) kereskedelmi iskolába; e) a m. kir. honvédtiszt képző iskolába, f) a es. kir. hadapród (cadet) iskolába.

A polgári iskola VI. osztályát végzett ifjak mehetnek: 1. a gazdasági intézetekbe (a m.-óvári gazd. akadémia kivételével); 2. az állatorvosi középintézetekbe; 3. a selmezi erdészeti akadémiába. Lehetnek községi vagy körjegyzők.

Lakást és élelmezést, szóval teljes ellátást a legelső polgári családnak 7 ft havi fizetésért lehet kapni. Mesés olesóság! Ily esekély fizetésért a legnagyobb gondozásban részesül a gyermek. E körülményre kiválóan felhívjuk a t. szülök figyelmét.

Felvilágosításokat, utbaigazításokat bárkinek is a legszivesebben ad az igazgató

Bencze Samu.

Hírek és vegyesek.

Személyi hír. Bornemisza László, megyénk alispánja, e hó 3. napján kezdette meg néhány hétre terjedő szabadságidejét.

Eljegyzés. Kujnis Lajos, helybeli polgár leányát Margitot e hó 2-án jegyezte el Mauzei József m. kir. államvasuti hivatalnok.

Megyéni közigazgatási bizottsága holnap, e hó 8-án a megyeház kisebb tanácsstermében rendes havi ülést tart, Fáy Gusztáv főispán ur ő méltóságának elnöklété alatt. Mint értesültünk, alispánunk, szabadságidejét megszakítva, ez ülésen szintén részt veend.

Nyári mulatság. A helybeli polgári olvasóköri ifjúságának jótékony czélú nyilvános nyári mulatsága ma vasárnap fog megtartatni a „Séchenyi-kert“-ben, kezdete délután 3 órakor. Belépti díj 30 kr. E rendszerint jól sikerülő családias vigalmat ismételve is ajánljuk közönségünk pártolásába.

Gazdáink figyelmébe. A „Pesti Napló“ folyó hó 4-iki számában a következőket olvassuk: „A jégbiztosítási szövetezettel érdekléljével már most is azon jó hirt közölhetjük, hogy az első magyar általános biztosító-társulat által kezdeményezett e terv első évi eredménye is igen fényes. A számadások csak a jövő hónap végén fognak ugyan végleg lezáratni, de már ma is annyi biztosra vehető, hogy a szövetezettel gazdák igen kedvező eredményt mutathatnak fel. Nemcsak a gazdák érdekében örvendünk ennek, de azért is, mert a Pesti Napló is, mely a szövetezettel pártolta, az elért sikerben fényes öngazolást talál.“ Magunk részéről is a legnagyobb örömmel regisztráljuk e hirt, mely a gömörmegeyi gazdákra nézve annál inkább érdekes, mert a jégbiztosítási szövetezettel nagyobb részt tagjai s az első köze tartoztak, kik az áldásos jégbiztosítási reform-eszmét a legmelegebben felkarolták.

Öngyilkossági kísérlet. K . . . P . . . jánosi-i lakos, jó módu földműves, ezéltt mintegy 4—5 évvel, az a szerencsétlenség érte, hogy valamelyik országos vásár alkalomával két ezimeres ökröt eladván, az „áldomás“-ból többet vett be a kelleltinél, annyira, hogy bizony megártott a „szeszi“, a mitől hazatérőben, az utfelem, elaludt, s mire felébredt, oda lett a két ökrök ára. A nagy kárt ugyancsak emlékeztetéssel tette az otthoni szörnyű „patália.“ s P . . . gazda fogadta is erősen, hogy okul a „maga káran.“ De a magyar ember nehezen „tanul“, annál inkább „felejt.“ Így történt K . . . urammal is. Szakasztott azonképpen tünt el „pruszlik“-jából e hó első napján 170 ft., ára ismét pár ökrének, melyet a tugári vásáron adott el. Most is az áldomás fektette a Rimaszombat és Jánosi közt levő vasuti örház közelébe, hol az álom utolérte. Hanem ezt a veszteséget már nem bírta elviselni, s „elkeseredésében mi telhetett tőle?“ — — — egy morva kést döfött nyelég mellébe. — A súlyosan sérültet egy helybeli ismerőse házában vették ápolás alá, s van remény, hogy életét, melyet oly kevésre becsült, még megmenteni lehet, a minek — az „anyjuk“-on kívül, bizony mások is örülnének, mert egy

szorgalmas magyar gazda élete csakugyan többet ér, mint két pár ökör ára.

A tavirahivatal a hó 3-ik napján vitétt át a postahivatal helyiségebe, s így a két közlekedési intézmény városunkban is tényre vált. A személyzetben nem történt változás, valamint a táviradi napi szolgálat is maradt a régi, t. i. „korlátolt“.

Időjárásunk. A rekkenő hőséget, mely a közelebbi múlt héten majdnem kiállhatlansáig nyomasztóvá lett, hűvös légáramlat váltotta fel, mi különösen éjjel érezhető. Az ég néhány nap óta borongó, itt-ott gyér, lassu esőzés gátolja gazdáink mezei munkája folytonosságát. A buza aratás egészen befejezve, — a termények behordása is már végéhez közeleg, s a csűrök ugyancsak vizsgálzanak a szorgalmas éspáhardók sűrű kopogásától. Egy szóval, jobbakk közé tartozó nyarunk van, mely egy kis pénzösség mellett sok veszteséget pótolhatna megünkben is, de éppen ez az, a mi hiányzik, a mi nélkül sovány marad az „áldás“, a miről meggyőződhetünk a mai hetivásár alkalmával is, melyen egy mm. legszebb tiszta buza 6 frtért is alig tudott vevőre találni, sőt hallottunk olyan kötést is, mely szerint a termelő 3 hónapi határidőre 5 frtért becsátotta áruba buza termését. — Bizony szomorú eredmény azokra nézve, kik alig várják a pénzforgalom javulását.

Iskolai hír. A helybeli, államilag segélyezett egyesült protestans főgymnasium I. osztályába. — illetékes részről nyert értesülésünk szerint — a közelgő iskolai évre, csak 60 növendék fog felvételt az okból, mert a tankerületi főigazgató közelebb tapasztalván az osztályban a túltömöttséget, kijelentette, hogy jövőre, hasonló esetben párhuzamos osztály berendezését fogja sürgetni. — miután pedig az intézet vagyoniilag nincs azon helyzetben hogy e kivánságnak már ez idén eleget tegyen, kénytelen a felveendő tanulók számát az osztályban korlátozni, miről az érdekelt szülőket tájékoztatás végett értesíteni kötelességünknek tartjuk.

Bitang marhát körözött rendőrségünk. A szőke, mintegy öt éves tehenet, mely már közelebb tartott országos vásárunk óta van hatósági gondozás alatt, tulajdonosa, — kellő igazolás után, — a városi istállóból elvezetheti.

A tisztai ág. ev. egyházkerület 1887. évi rendes közgyűlését folyó hó 9—11. napján Miskolcra fogja megtartani, mely alkalommal P é c h y T a m á s a magyar képviselőház volt elnöke, sőt — mint hírlik — ifj. báró E d e l s h e i m G y u l a i mint esperességi felügyelő — szintén részt vesz — a köztanácskozásban. E közgyűlést értekezlet fogja megelőzni. Az ismerkedési estély 9 ére van tervezve a lövelde helyiségebe. — 10 ére pedig nagyszámú teríték mellett a „Koroná“-n közeled leend.

A kérszről — köznyelven „Tiszta virág“-ról — mely a Tiszát augusztus hó folyamán megmérhetlen mennyiségben szokta ellepni — kisütötték a német madártañ (ornithologia) tudósai, hogy az kiválóan alkalmas — — — madár elesztől; sőt Hayek Gusztáv bécsi doktor, kormánykñ engedelmével már kihirdette a tiszavidéken, hogy e rovarokból nagy bevásárlásokat teend, csak igyekezzenek mentől többet összefogni belőle. Még is — — — okos a német, bár csak kitalálta azt is, hogy mire jó a — — — cserebogár meg a hernyó, nem kellene elővenni azt a bizonyos kártekonny rovar ellenes rendeleteket, melyek ez idén — a mint halljuk — országszerte azon tanakodnak hogy ugyan minik is kellett nekik oda hagyni Budapestet anno — — — nem tudjuk mikor?

A tót nőiparkiallítás, melyet a „Maticá“-t pótló „Zsivena“ négyzet rendezte, a hó 3-án nyitott meg T. Szt. Mártonban, magyar nemzetellenes tüntetéssé vált ünnepepé közepett. E kiállításon, mely ezernél több tárgyát ölelt fel, megyénk is képviselve lett 13 kiállító részéről 58 darab ipari czikkkel. „A képviselők“ közül tudósítónk Daxneréket említ fel és Vansov Terézt, ki egymaga 25 „mádarab“-bal szerepelt. A kiállítás mint ilyen is, igen sok feltűnő díszekedik annyira, hogy eltekintve magyarellenes célzattól, a termelési erő és műterék fejlődésre képes anyagának bőségéről tesz elvitázhatlan tanúságot. De feltűnővé lett e kiállítás a rendezők ama — lépten-nyomon kifejezett — törekvése által is, hogy vele kizárólag csak a tót nemzet jellegé legyen szemléltetnek bemutatva. E kiállításra készült — Vörösmarty „Szózat“-ának vizshangjaul — Sadtokovics „Ohlas“ költeménye, mely a megnyitó „Beszéd“ n nagy lelkesedéssel szavaltatt: „Slava!“ „Nazdar!“ „Tak-ze!“! Még vissza fogunk térni ezekre.

A „Gömörmezei közkórház“ ez idén harmadéves működését feltűnő rovatossá kimutatta jelent meg. Közli az igazgató: Dr. Löcherer Tamás. Bár e kimutatás adatai elég közérdekűek arra, hogy beható figyelem tárgyai legyenek, lapunk szűk keretében csak a következők ismertetésére szorítkozhatunk: Az intézet egy emeletes épület, 54 helyiséget tartalmaz, melyből 15 szobát 74 közös kórágó foglal el, 3 szoba elmeorósok s 3 a külön ágat kívánó betegek számára van fenntartva. A napi ápolási költség felnőttekért 60-, tíz éven alóliakért 30 krtban állapított meg a királyi belügyi kormány által; a külön szobában ápoliak után pedig 1 frt 50 kr. számítatik, mely költségek két hetenként előre fizetendők. A kórházi betegápolást, kiszolgálást, főzést, mosást irtalmas rendű hat apáca teljesíti, kiket önfeláldozó fáradozásaikban segíteni egy kapus, egy házi szolga s egy szolgáló van hivatala. — A berendezés úgy a tisztaság, mint kezelés tekintetében is minden igényeket teljesen kielégítő. Ez intézet köteles ápolás alá felvenni minden szenvedőt, a míg hely van, még pedig minden előleges kérelmezés avagy fizetés nélkül, sőt éppen rendeltetése szerint arra épült, hogy a teljesen vagyontalan szegény betegeknek adjon menhelyet. — Felügyeletét gyakorolja a megye közgyűlése által hat évre választott kórházi bizottság, melynek tagjai ez évben: Bornemisza László alispán, elnök. Farkas Ábrahám, Dr. Marikovszky Gusztáv, Okolicsányi Gáspár, Sárközy Gyula, Máriaassy Andor, Hanvay Zoltán, Dr. Szabó Samu, Lukács Géza jegyző. — Szeméiyzete: Dr. Löcherer Tamás igazgató, Dr. Marikovszky István másodorvos, Dráskóczy István gondnok, hat irtalmas rendű apáca ápolónók, Mézes János kapus, Mede Ferdinand szolga. — A betegforgalmat a következő számok tüntetik elő: 1886. évben felvettett 373 fi, 249 nő, maradt 1885. évről 40 fi, 26 nő ápolatott összesen 688 egyén, kik közül gyógyult 311 fi, 197 nő, javult 29 fi, 25 nő, gyógyulatlan tavozott 13 fi, 14 nő, meghalt 22 fi, 13 nő, tovább ápolás alatt maradt 38 fi, 26 nő. Legnagyobb volt az ápolás alatti betegek száma február hóban, a mikor összesen 138, s legkisebb augusztusban, a mikor 82 gyógykezeltetett. Az ápolási napok száma — minden egyes betegre fordítottat összevéve volt 21721, — az apo-

lasi díj pedig 12960 frt 80 kr. A kort tekintve, legerősöben voltak képviselve az ápoltak közt a 21—30 év közötti koruk 265-en, kik közül 176 férfi, felényi körül voltak a 11—20 évesek, kik közt már 71 nő volt. Zsenge koru csak egy nő, 70—90 éves pedig csak 10, s ezek közt 6 férfi ápolatott. Érdekesek az illetőséget és foglalkozást feltűntető adatok is. Ezek szerint gömörmezei volt 442, nógrádi 45, székesi 27, borsodi 23, zólyomi 22, sárosi 16, a többi megyebeliék egyike sem haladja meg a 10-et. Foglalkozás szerint volt eseléd 155, napszámos 129, foglalkozás nélküli 59, földművelő 56, katoná 46, cipész 22, a többi foglalkozásnak 1—18 közt váltakozók. Különböféle nagyobb műtét teljesített 129 esetben, ezek közt 22-szer a szembetegesen, kűtűnő sikerrel. Az intézeti 14460 ft 86 kr. bevételét kiadásait fedezte. E nagy gondnal összeállított füzetet különösen szak-köröknek figyelmebe ajánlani el nem mulasztathatjuk, mert sok tanulságot rejtenek s tárnak benne élénk a némán is beszédes számadatok.

Miképen kell a már megtört bort átlátszóvá és törésmentessé tenni? Ha a bor csak azért tört meg, mert lefejtettük és a törés nem színváltozásokból, hanem csak kisfokú zavarodásból, ugynevezett porosodásból áll: akkor egyszerű állásnál le fog ülepedni, és néhány fejtés után az ily bor többnyire törésmentessé lesz. Az ily bornál előnyösen lehet alkalmazni a szűrést is, midőn nem szükséges megvárni a csapadék leülepedését, hanem annyiszor fejtjük és szűrjük a bort, míg végre zavarodás többé nem jön létre. Némely bornál erre 2—3 szűrés elég, míg másoknál 10—12 kell. — Ha ellenben nagy foku és színváltozással jár a törés, azon esetben különböző eljárásokat igényel. — Vörös bornál ez a legveszedelmesebb dolgok közé tartozik, mely által a bor gyakran teljesen elveszti színét. A színváltozás megállítására, ha a törés már létre jött, nem ismerünk szert; az ilyen vörös bor menthetlenül elveszti a színét. — Azon esetben, midőn a törés nem nagy foku, de tapasztalásból tudjuk, hogy az illető bor sokkal erősebb törésre is képes, akkor kétféleképen járhatunk el. Ha a törés fejtés következtében, vagy azért nem jön létre, mert a hordó nem volt tele, és nem tartottunk attól, hogy a megtörés a hordóban előre haladjon és színvesztésre vezessen: akkor legezdeszerűen a bort kellően feltöltve a hordóban állni hagyni, midőn a már kivált anyagok leülepsznek, a megtört hajtás pedig néhány hónap alatt tetemesen csökken: a bor színtő anyagai ezalatt a megtörési anyagok egy részét elbonjíják. Ha a törés nagyobb foku, és tartunk tőle, hogy a hordóban is haladván, a bort elszínteleníti, akkor nem marad egyéb hátra, mint gyengén kéneztet hordóba átfejteti a mi által a megtörés veszélyének nem tesszük ki. — Ha a borállás vagy kéneztés mellett amaz igen nagy foku és gyorsan bekövetkező törésre való hajlamát elvesztette, akkor veszély nélkül deríthetjük, ha ekkor is feltűnk a színváltozást, vagy nem kéneztük meg a derítésnél gyengén meg is kéneztetjük. — Ha az első derítésen baj nélkül átfejtünk, a később még esetleg szükségessé való derítések nagyobb foku színvesztés veszélyével már nem járnak, s ekkor a derítést és a fejtést már rendszerint kéneztés nélkül fogjuk végezni. — Fehér bornál a törés főképen csak a bor izére veszélyes: a bor nagyfokú törés által bizonyos kellemetlen avas ízt kap, melyet csak nehezen vesz el. Ha a törés nagy foku kéneztéssel egybekötött derítés egyelőre biztosan tisztává teszi a bort. Derítő szerül itt is többször leszünk kénytelenek a tojás fehérőt használni, máskor ellenben a vízahólyag és gelatin is meg fogja a szolgálatot tenni. — A derítés is a már leirt mód szerint történik; ez esetben is esetleg ismételní kell a derítést, ha az első nem volt elégséges és ekkor a derítésszert változtatni kell. — Az erjedő uborral való keverés és szellőztetés, valamint a seprő és cubor hozzáadása mellett eszközölt átterjesztés itt is épen úgy használ, mint midőn a mustot már az előző erjedésnél szellőztetjük. — A fekete törést, melyet a bor vas hozzájárulata szenved, éppen úgy kell kezelni, mint midőn magától tört meg, mi már abból is következik, hogy a csapadék, mely ekkor kezdődik, egészen hasonló ahhoz, mely az önként megtört borból válik ki. (Mg. Szemle.)

Kertészet.

A bogycs cserjék műveltetése.

II. A ribiszke.

A ribiszke, Ribes, L. die Johannisbeere, jóllehet íz és illat tekintetében hasonlítani sem lehet akár a málna, akár a földi eper számózához, a háztartásban mégis sokféleképen értékesítetik, s egyedül ennek kell csak tulajdoniánunk, hogy ribiszke bokrokat majd minden kertben találhatni.

Csak hogy a gondosan s nagy szorgalommal mivelt kertekben épen úgy, mint az olyanokban, melyeknek fenntartására kevésbé költségeknek, alig törődnek a bokrok rendezés és szabályszerű nyezetésével, a régi, már moh és zuzmóval ellepelt hajtások megirtítása és kivágásával, a földnek a tövek alatt való gyomlálata és porhanyitásával; az ilyesmi nem igen jut idő, sokan feleslegesnek is tartják, mert hiszen mindezen műkák nélkül, a ribiszke úgy is minden évben megterem.

Igen ám, de nincs köszönet benne. Az ilyen felületes kezelés többnyire azt eredményezi, hogy az eredetileg még oly kitűnő fajok is, évről-évre silányatb, apróbb és savanyúbb termést nyújtanak, mert a tulságosan elszűsödött bokrok, — gyakran még a kert valamely árnyékos félreeső zugában, nélkülöznek minden napfényt, már pedig a gyümölcs fejlődésére, annak kellő megérlelésére a napfény és meleg, multhatatlanul szükséges egyik feltényező.

Hogy a ribiszke bokrok ész és okszerű műveltetés mellett rendkívül háladosak, nagy, jól érett, kevésbé savanyu termést s oly nagy mennyiségben érlelnek, hogy annak sulya alatt ágai majdnem a földre hajlanak, még pedig, nem mint egyéb gyümölcsneműeknél, minden harden harmadik, negyedik évben, hanem évenként és buzamosb időn át.

Nálunk a ribiszke rendszeren június hó második felében, keresztelő János nap táján kezd piros színt nyerni, s innen és ezért van, hogy németül Johannisbeerenek mondják, — teljesen érett azonban csak július elején vagy annak közepe táján lesz, mely minőségét változatlanul sokáig megtartja, s tetszés szerint előbb vagy később szedhetni, mert a rothadásnak nincs kitéve, de, ha idején tul hagyjuk meg, a nyári rekkenő forróságban inkább összeaszik elszárad.

Hogy várakozásuknak teljesen megfelelő szép és dus termést érhesünk el, már a bokrokültetésénél kell a talajminősége és a fekvése megválasztásánál némi figyelemmel lennünk.

A talajnak, melybe ribiszke bokrokat ültetünk, nem szabad nehéz, — kötöttnek és vízenyősnek lennie, a hely pedig, lehetőleg déli fekvésű, vagy legalább délnyugati irányban egészen nyílt szabad tér legyen, hogy a nap sugarainak azokra való hatása folytonosan s akadálytalanul működhessek, mert a kevésbé napfényt fekvésű helyeken befolyással van a gyümölcsérésre, mely árnyékos helyen sokkal később következik be, a mi kivált ott, hol piaci elárúsítása ezéleztatik, gyakran csökkenti a remélt jövedelmet. Az árnyékos, következképpen mindig nedvesebb helyen ültetett ribiszke bokrok, a mellett, még nagyobb mennyiségű hajtást is képeznek, melyek nem érhetvén meg kellőleg alig vagy egy általában nem teremnek. A moh és zuzmó is előbb lepi el az ily helyen álló bokrokat, elannyira, hogy ezeknek kártekonny befolyása alatt, előbb-később, teljesen tönkre mennek.

A ribiszke termesztésének, — mint az előadottakból kitűnik, legjobban az olyan talaj felel meg, mely mélyen ásattott, — riolirozott, — porhanyós, nem kötött, tiszta homokban nem épen sikerül, ezt azonban agyag és téhen trágya aláátásával lehet javítani.

Magát az ültetést, mindig összel, mint az erre legalkalmasabb évszakban kell végeznünk, és csak is akkor halasztható az tavaszra, hogy ha netalán folytonosan alkalmatlan idő járás: eső, szél, hideg, vagy épen erős fagyok gátolják. Mint már érintve is volt, azon helyet, hova ribiszke bokrokat szándékozunk ültetni, előbb jó mélyen kell felásatnunk, és ugyanakkor a szükséges trágyázást eszközölni.

Az utak mellett párhuzamos sorokba ültetett minden bokornak, egészen szabad hozzáférhető helyet kell adni, a sűrűn, egymáshoz közeli ültetés egyáltalában mellőzendő: miután ezéltát tévesztett felfogás, hiába való önhitegetés azt gondolnunk, hogy a sűrűn ültetett bokrok bővebb termést nyújtanának, ellenkezőleg, minél távolabb esik egyik bokor a másiktól, a terméshozam annál nagyobb. Igen szép, jól érett és gazdag termést csak az egész szabadon álló ribiszke-tövekről nyerhetni, s ezek idővel, felfelé és oldalt annyira terjeszkednek, hogy vissza a metszeni és ritkítani kell, mi által külféle alakra idomítani lehet, sőt szükséges is. Hogy ha a tövek aljában, majdnem a földön fekvő hajtásokat eltávolítjuk, s csak egy-két egyenesen nőtő törzs- vagy vezérhajtást hagyunk s ennek is, csupán legfelsőbb oldalhajtásait hagyjuk meg, a közönséges bokor alakból igen szép lobor — pyramis, vagy katalan formára idomított cserjék nevelhetünk, s az így képzett bokrok, az ügyes termesztőnek tetszetős alakjukkal nemcsak örömet szereznek, hanem fáradozását a hajtásaikról lefüggő termés szép és dus fürtjeivel bőven jutalmazták.

Könnyen és előnyösen alkalmazható a ribiszke lécezésre vagy cordonszerűen nevelve, mint ez az egres vagy pöszmeténél tüzetesebben leírva van.

Némely fajok nyulánk és nagyon erőteljes hajtásokat növesztenek, melyekből csekély fáradsággal és rövid idő alatt gyönyörű korona fácskákat képezhetni, hogyha a bokornak csak egyetlen egy igy nőtő hajtását hagyjuk meg, s a töről fakadt valamennyi sarj és oldalhajtást levágunk, a magára maradt hajtáshoz egy karó tűzetik és azt ehez kell kötni, hogy a szél és vihar ellen megóvassék, s miután a megfelelő magasságot elérte a hegye vissza metszetik. E visszanyesés folytán oldalhajtásai támadnak s ha ezeket kellő időben megkurtítjuk, tetején egy kis korona képződik, melynek némi figyelemmel való nyesegetése, felesleges ágacskaiktól meg- és kitisztogatásával érhető el, nemcsak terjedelemben nagygyá fejlődését, hanem tökéletes és bő termést is. Szép koronafücskakat nevelhetni nemesisítéssel, — ójtással — is, mely egészen a szerint történik, a mint az egrest vagy pöszmetét ójtják. S hogy egy ily nemesített koronás tö a kereskedelmi kertészetekben még ma is 80 kr, azt csak a mellesleg érintem.

(Folytatása következik.)

Hivatalos közlemények.

Földm. ipar- és keresked. m. kir. miniszteriumtól.

Körrendelet valamennyi törvényhatóságnak.

30087/IX a. sz. — Az irodalmi és művészeti művek szerzői jogának kölcsönös oltalmát illetőleg a birodalmi tanácsban képviselt kiáltságok és országok kormányával kötött egyezmény végrehajtása iránt. 1. § Ezen egyezmény 1887. évi július hó 1-én lép hatályba. 2. § Az egyezmény II. czikke így szól: „II. czikk. A mennyiben a szerzői jogról szóló 1884. évi XVI. magyar törvényezikk szerinti egyes szerzői jogok biztosítása végett szükséges a nyilvános lajstromba való beiktatás: ezen beiktatások, hogy ha ezeket olyan szerzők vagy jogutódok kérik, a kiknek jogai csupán csak a jelen szerződés alapján óvhatók meg, a es. kir. kereskedelmi miniszteriummal Bécsben történhetnek, a hol e ezéltől külön lajstrom vezetendő. Az ezen lajstromba történt bevezetések minden hónap végén, kihirdetés végett, a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszteriummal közlendők. Ez iránt a részletesebb szabályokat a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormányai fogja rendeleti uton kibocsátani.“ A most idézett II. czikk értelmében a es. kir. kereskedelmi miniszteriummal Bécsben történő, és a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriummal, kihirdetés végett közlendő bevezetések a „Központi Értesítő“-ben, és a zágrábi „Národne Novine“ című lapban fognak közzé tétetni. 2. § Az egyezmény III. czikke így hangzik: „III. czikk. Ezen egyezmény határozmányai azon irodalmi vagy művészeti művekre is alkalmazandók, a melyek annak hatályba lépte előtt már léteztek. Mindazonáltal az ezen egyezmény hatályba lépte előtt készített azon példányok, a melyeknek előállításá eddig nem tiltott, ezentul is terjeszthetők. Szintén használhatók még négy évig a jelen egyezmény hatálybaléptétől számítva ezen hatálybalépéskor meglévő többszörözési készülékek: mint tömőntvények, fametszetek és mindennemű metszett lapok, valamint könyvmatu kövek, ha ezek előállításá eddig nem volt tiltva. Az ilyen példányok terjesztése és a megjelölt készülékek további használata azonban csak az esetben engedtetik meg, ha az érdekes félnek a jelen egyezmény hatályba léptétől számítandó három hónap alatt előterjesztett kérelme folytán az illető kormány által a megjelölt

példányok és készülékek leltározattak és különös bélyeggel ellátottak. Jelen egyezmény hatályba lépte előtt jogosan előadott színművek, zeneművek és zenés színművek ezentul is előadhatók. A most idézett III. cikk értelmében az 1887. évi július hó 1-ső napján meglévő példányok további terjesztésére, illetőleg ily többszörözési készülékeknek az 1891. évi július hó 1-ső napjáig megengedett használatára s a szükséges leltározás és bélyegzés teljesítésére irányuló kérelmek a III. cikk harmadik bekezdése értelmében 1887. évi október hó 1-ső napjáig a törvényhatóság első tisztviselője elé terjesztendők. A törvényhatóság első tisztviselője a kérelem fölött érdemlegesen határoz, ő ha annak helyt ad, a bemutatott példányok vagy többszörözési készülékek leltárát elkészíti, ő ennek felterjesztése mellett a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumot megkeresi, a megfelelő bélyegnyomok leküldése iránt. A törvényhatóság első tisztviselőjének netalan elutasító határozata ellen fellebbezésnek van helye a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumhoz, mely végérvényesen határoz. — 3. §. Az előbbi szakaszban említett bélyegnyomok a következő felirást viselik: „Az 1887. IX. t. cz. alapján kötött egyezmény III. cikke értelmében bélyeggel ellátott.” E bélyeg leltárban felsorolt minden egyes példányra és többszörözési készülékre alkalmazandó. A bélyegzés a törvényhatóság első tisztviselőjének ellenőrzése mellett teljesítetik, és ugyan az a bélyegzés megtörténtéről, a bélyegnyomok felterjesztése mellett, a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnak jelentést tesz. Budapest, 1887. évi június hó 22-én. A miniszter helyett: Matlekovics, s. k.

Gömörmege közigazgatási bizottságától.

Hirdetmény.

1161 sz./kb. 887. — Melynek értelmében ezennel köztes tudomásra hozatik, hogy a nagyméltóságú kir. közmunka és közlekedési ministerium f. évi június hó 2-án 22377 sz. a. kelt rendeletével a rimaszombati 1495 sztkben 738 h. r. sz. a. foglalt azon beltelekre, mely a Gasko János és neje Rácz Piroska tulajdonát képező és Gömör-Kishont t. e. megye rimaszombati székháza mellett terül el, másik oldalról pedig ugyancsak Gasko János és neje egy másik belső telke által határoltatik — a kisajátítási jog ezen megye javára engedélyeztetett.

Továbbá, hogy az 1881. 41. t. cz. 33. §-a alapján közigazgatási bizottságunknak mai napon tartott üléséből 1161/kb. számú végzésével a kisajátítási eljárás határpapjával f. évi augusztus hó 22-ik napjának d. e. 9 órája tüzetett ki.

Miről érdeklét felek azzal rendeltetnek értesített, hogy a közszemlére kitett kisajátítási terv Rimaszombat város polgármesteri hivatalánál a hivatalos órák alatt megtekinthető; egyébként pedig, hogy az 1881: 41. t. cz. 34. §-a értelmében a felek elmaradása a tárgyalást és a határozat hozatalát meg nem gátolja.

Kelt a közigazgatási bizottságnak Rimaszombatban 1887. évi július hó 11-én tartott üléséből.

Fáy, elnök.

A rimaszombati járás főszolgabírájától.

Pályázat.

1634/I. 887. sz. Gömörmege tekintetes közigazgatási bizottságának 7986. számú határozatával Klenóczi nagyközség jegyzője ezen állását felmentetett; ezen jegyzői állás betöltésére pályázatot nyitattik, s az ezt elnyerő öhajjók törvényszerű felszerelt kérvényeiket alólirtuál, folyó évi aug. hó 15-ig annál inkább nyújtsák be, mivel a későbbben benyújtottak el nem fogadhatók; a pályázni kívánóktól különösen megkivántatik, hogy a tót nyelvet teljesen értse és beszélje.

A jegyzői évi fizetés 500 forint, lakás természetben, 24 hold szántóföld és rét használatra, 8 öl tűzifa, 4 drb szarvasmarha szabad legeltetési joggal.

A helyszíneni választás napja folyó évi augusztus hó 17-ik napjának d. e. 9 órájára tüzetik ki.

Nyustya, 1887. július hó 14-én.

Kubinyi, főszolgabíró.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

680/eln. 1887. sz. — A felügyeletem alatt álló kir. járásbírósnál áthelyezés folytán üresedésbe jött segélydíjas joggyakorló állás betöltésére ezennel pályázatot nyitok; felhívom az erre pályázni kívánókat, hogy az 1883. I. t. cz. 7-ik §-nak megfelelő elméleti képzettségüket és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a hirdetésnek a hivatalos lapban harmadszori megjelenésétől számított két hét alatt hozzám adják be.

Kelt Rimaszombatban, 1887. július hó 19-én.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

692/eln. 1887. sz. A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszék területéhez tartozó tornallyai kir. járásbírósnál áthelyezés folytán üresedésbe jött, évi 1000 frt fizetés és 200 frt lakbérrel javadalmazott aljárásbírói állomásra a nagyméltóságú m. kir. igazságügyministeriumnak folyó évi július 23-án kelt 2956/I. M. E. számú rendelete folytán ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen állomást elnyerni öhajják, hogy szakképzettségüket, életkorukat, nyelvismereteiket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal kellően felszerelt folyamódványukat ezen hirdetésnek a hivatalos lapban harmadszori megjelenésétől számított két hét alatt, — a közhivatalban állók hivatal főnökeik útján — hozzám annyival inkább nyújtsák be, mivel a netán később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1887. július hó 27-én.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

A jánosii 210. sz. tjkben foglalt, a rimaszombati határral szomszédos s az országutra járó 7000 □ ölet tevő, ifj. Molnár János illetőleg kiskoru gyermekei s örökösei tulajdonát képező ingatlanság, szab. Rimaszombat város árvaszéke engedélyével, többet ígérés útján eladatni határozatván, annak többet ígérés útján leendő eladására **határidőül 1887. évi augusztus 22-ik napjának délelőtti 10 óráját** Jánosii község közházához midőn ezennel kitűzöm, — a venni szándékozótak tisztelettel meghívom.

A kiküldési ár 1500 frt, — melynek 10%-ka teendő le bánatpénzül.

Az eladási feltételek ügyvédi irodámban, valamint Jánosii község házában addig is megtekinthetők.

Rimaszombat, 1887. évi augusztus 4.

Institőrisz Endre, városi árvaszéki ügyész.

1-3

LUBIK JÁNOS

politikai tudor és jogtudor, megnyitotta

ügyvédi irodáját

Rimaszombatban, 1887. évi augusztus hó 2-án.

Borkimérőül

Rimaszombatban egy szolid bormérési üzletben egy 13—15 éves nő, szegényebb sorsu szülők leánya, mint kimérő, illő fizetés mellett azonnal felfogadatik. — **Értekezhetni Tóth Pál** vendéglőssel.

Legelő bérbeadás.

Borsodmege Arló község határában 600 hold kitünő legelő juhászakkal együtt bérbé adandó. **Értekezhetni Krämer Abraham és Hauer Lipót** uraknál. Megjegyzendő, hogy nevezett legelőn még ez idén semmi-fele sem legelt.

1-2

Hirdetmény.

2894/87. tkv. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Garaj János** végrehajthatóan kisk. **Garaj András** végrehajtást szenvedő elleni 66 frt 66 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a tornallyai kir. járásbírósnál) területén lévő Hosszuszó község határában fekvő a hosszuszói 73. sztkben foglalt A. 1—19. sorsz. a. 1/4 urb. telekből 7. számú házból kisk. Garaj Andrást illető 1/4 részére az árverést 360 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1887. évi augusztus hó 26-ik napján d. e. 10 órakor** Hosszuszó községben a községi bíró házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 36 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1887. évi május hó 10. napján.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Haszonbérlet.

A jászóvári prépostság tulajdonát képező — Gömörmegeben fekvő — harkácsi felső koresma, állás és kert, 1888. év január 1-ső napjától 3 egymásután következő évre, alku útján — haszonbérbe adatik.

Bérleti szándékozók, folyó évi szeptember hó 15-én a prépostsági uradalom harkácsi gazdatiszti hivatalánál jelentkezzenek, hol a föltételek is megtudhatók.

Kelt Jászóvárbán, 1887. évi július hó 28-án.

Urad. m. gazd. főfelügyelőség.

Birtokeladás.

Rimaszombatban a temető közelében fekvő 25,782 □ öl tagosított birtok, a hozzá tartozó belsőséggel a kórház mellett, s a jánosii határban egy különálló 3200 öl rét, feltételesen szabad kézből azonnal eladó, esetleg bérbé adandó.

Ertekezhetni

özv. **Perjéssy Jánosné**,
tulajdonosnővel.

Bérleti hirdetmény.

Koburg herceg ő kir. fensége **Balogvár-derencsényi** uradalmában az **italmérési jog** a hozzá tartozandó koresmaépületekkel és a **rimaszécsi országos vásárjog** az **1888. évi január hó 1-től számított három egymás után következő evre** zárt ajánlatok útján együttesen haszonbérbe fogadatik.

Az ajánlatok az összes bérletre 1000 frt bánatpénzzel ellátva, folyó **augusztus hó 16-ik napjának déli 12 órájáig Rimaszécsett a tisztartóságnál** beadandók, hol a bérleti feltételek is bármikor megtekinthetők.

Rimaszécs, 1887. augusztus hó 2-án.

1-2

A hercegi tisztartóság.

Hirdetmény.

3314 sz./k. 887. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Koszman György és Müller András** végrehajthatóan **Nemét Márton** végrehajtást szenvedő elleni 189 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a tornallyai kir. járásbírósnál) területén lévő melléti község határában fekvő a melléti 75. sz. tk. A. 1—15 sor sz. a. foglalt 1/8 urbéri telekből, 62. sz. házból és urb. erdő s legelő illetményből **Nemét Márton** illető felerészére 1312 frt — és a melléti 64. sztk. 418. 419. hrsz. erdőből **Nemét Márton** jogán **Nemét Teréziát** illető 1/2 részére az árverést 82 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1887. évi augusztus hó 25-ik napján, délelőtti 10 órakor** Melléti községben a községbíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis melléti 75 sztk. ingatlanok 131 frt 20 krt, melléti 64 sztk. foglalt ingatlanok 8 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1887. évi május hó 27. napján.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Árverési hirdetmény.

Jólsva r. t. város tulajdonához tartozó **királyi kisebb haszonvételek** és pedig: Négy városi s négy magánépületben nyitható italmérési jog;

Mészárszék hozzátartozó jégverem s vághóhiddal;

Alsó malom;

Vásár és helypénzszedési jog;

nemkülönb a város tulajdonát képező fürdőhelyiség az ott — a szeszárulás kivételével — gyakorolható italmérési joggal

1888. évi január hó 1-től 1891. évi december hó 31-ig terjedő három évre illetve a malom 1887. évi november hó 1-től 1890. évi október hó 31-ik napjáig, folyó évi szeptember hó 1-ső napján d. e. **9 órakor** Jólsva városházának tanástermében megartandó nyilvános árverésen bérbe adatik fognak.

Az árverési feltételek alólírott polgármesteri hivatalánál bármikor megtekinthetők.

Kelt Jólsván, 1887. évi augusztus hó 1-ső napján.

1-2

REMENYIK EDE, polgármester.